

Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU6

Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat och godkänner avtalet mellan Sverige och Norges regeringar om ändring av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat. Lagförslaget innebär bl.a. att elcertifikatssystemet avslutas 2035 och att anläggningar, varaktiga produktionsökningar och vissa ombyggnader som genomförts eller tagits i drift efter utgången av 2021 inte får tilldelas elcertifikat. Ändringen av avtalet är bl.a. nödvändigt för att elcertifikatssystemet ska kunna avslutas 2035. Ändringarna i lagen om elcertifikat föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet.

I betänkandet finns fem reservationer (SD, V och L).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:16 Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019.

Fem yrkanden i följd motioner.

Fem yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Elcertifikatssystemet avslutas.....	5
Vissa övriga frågor om elcertifikat	10
Reservationer	17
1. Elcertifikatssystemet avslutas, punkt 1 (SD)	17
2. Elcertifikatssystemet avslutas, punkt 1 (L).....	18
3. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (SD)	20
4. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (V).....	20
5. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (L)	22
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Propositionen	23
Följdmotionerna	23
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	24
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	25
<i>Bilaga 3</i>	
Reservantens lagförslag	29
<i>Bilaga 4</i>	
Avtal mellan Sverige och Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat.....	30

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Elcertifikatssystemet avslutas

Riksdagen

1. godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat,
2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:16 punkterna 1 och 2 samt avslår motionerna

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 34,
2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 3 samt
2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD).

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (L)

2. Vissa övriga frågor om elcertifikat

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 35,
2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M),
2020/21:2628 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V) och
2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (L)

Stockholm den 5 november 2020

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjärmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjärmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Birger Lahti (V), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Patrik Engström (S), Josef Fransson (SD), Rickard Nordin (C) och Amanda Palmstierna (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2020/21:16 Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019. Tre motioner har väckts med anledning av propositionen. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. I bilaga 2 finns regeringens lagförslag och i bilaga 3 finns ett motförslag till en av bestämmelserna i regeringens lagförslag. Regeringens förslag till ändringsavtal avseende avtalet mellan Sverige och Norge om ett gemensamt elcertifikatssystem återfinns i bilaga 4.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Elcertifikatssystemet avslutas

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om elcertifikat. Lagförslaget innebär bl.a. att elcertifikatssystemet avslutas 2035 och att anläggningar, varaktiga produktionsökningar och vissa ombyggnader som genomförts eller tagits i drift efter utgången av 2021 inte får tilldelas elcertifikat. Riksdagen godkänner också det avtal som har träffats mellan Sveriges regering och Norges regering om ändring av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat. Riksdagen avslår de förslag i motioner som innebär att hela eller delar av propositionen ska avslås.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (L).

Propositionen

Elcertifikatssystemet i korthet

Den 1 maj 2003 infördes elcertifikatssystemet för att främja en ökad elproduktion från förnybara energikällor. Elcertifikatssystemet ersatte huvuddelen av tidigare drifts- och investeringsstöd till förnybar elproduktion. Bestämmelser om systemet finns i lagen (2011:1200) om elcertifikat, förordningen (2011:1480) om elcertifikat och i föreskrifter som utfärdas av Energimyndigheten, som är både tillsynsmyndighet och kontoföringsmyndighet.

Elcertifikatssystemet är ett marknadsbaserat stödsystem. Producenter av förnybar el som uppfyller kraven i lagen om elcertifikat tilldelas elcertifikat av staten. En efterfrågan på certifikaten skapas genom att det i samma lag finns en skyldighet för bl.a. elleverantörer och vissa elanvändare att köpa och annullera elcertifikat i förhållande till sin försäljning respektive användning av el (kvotplikt). På det sättet skapas en marknad för elcertifikat som innebär att förnybar el kan produceras kostnadseffektivt. Storleken på kvotplikten speglar hur mycket förnybar elproduktion som måste finansieras för att målen inom systemet ska nås. Det finns alltså både mål och finansieringsåtaganden inom elcertifikatssystemet.

Elproducenter som är godkända för tilldelning av elcertifikat får ett certifikat för varje megawattimme el som de producerar. Elcertifikat får tilldelas för produktionen av el i högst 15 år, dock längst till utgången av 2045. Den mängd elcertifikat som ska köpas av dem som är kvotpliktiga ändras från år till år. Hur stor kvotplikten är för ett år framgår av förordningen om elcertifikat. Bestämmelser om hur kvotplikten ska beräknas finns i lagen om elcertifikat. Målet inom elcertifikatssystemet var inledningsvis att produktionen av förnybar

el skulle öka med 10 TWh till 2010. Målet har höjts vid flera tillfällen och elcertifikatssystemet har förlängts i omgångar från 2010 till det nuvarande slutåret 2045.

Sedan den 1 januari 2012 är elcertifikatsmarknaden gemensam med Norges. Samarbetet om den gemensamma elcertifikatsmarknaden regleras i ett bilateralt avtal mellan Sverige och Norge. I avtalet anges bl.a. målet för den gemensamma marknaden fram till 2020 samt de volymrelaterade förpliktelseerna. Det samlade målet för ny förnybar elproduktion inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden är 28,4 TWh till 2020, varav Sverige ska finansiera 15,2 TWh. Sverige ska, utöver det gemensamma målet, sträva efter att det ska annulleras elcertifikat motsvarande ytterligare 30 TWh för perioden den 1 januari 2018–31 december 2035.

År 2017 beslutade riksdagen om ytterligare ett nytt svenskt mål om 18 TWh nya elcertifikat till 2030, och elcertifikatssystemet förlängdes till 2045 (prop. 2016/17:179, bet. 2016/17:NU20, rskr. 2016/17:330). Riksdagen godkände också en ändring av avtalet med Norge med anledning av det nya målet och förlängningen av systemet. Av det ändrade avtalet framgår att det samlade målet för ny förnybar elproduktion inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden är 28,4 TWh till 2020 och ytterligare 18 TWh till 2030 (prop. 2016/17:187, bet. 2016/17:NU25, rskr. 2016/17:331). Av avtalet med Norge framgår även att det före den 31 december 2020 ska införas en stoppmekanism i Sverige som ska bidra till måluppfyllelsen 2030 och till förutsägbarhet för marknadsaktörerna för perioden efter måluppfyllelsen.

Marknadsutvecklingen för produktion av förnybar el inom elcertifikatssystemet

Utbygganden av den förnybara elproduktionen har gått betydligt snabbare än vad som förutsågs när elcertifikatssystemet senast förlängdes och det nya målet bestämdes. Av Energimyndighetens rapport Kontrollstation för elcertifikatssystemet 2019 framgår att den nuvarande utbyggnaden av förnybar el till största delen (82 procent) består av vindkraft. Som faktorer av stor betydelse för utbyggnadstakten pekar myndigheten på energiöverenskommelsen mellan fem av riksdagens partier, teknikutveckling med sänkta kostnader, globala trender med låga räntor, ett förväntat stigande elpris och att den svenska marknaden lockar utländskt kapital.

Elcertifikatssystemet avslutas 2035 och ett nytt stoppdatum införs

Regeringen föreslår att elcertifikat inte ska få tilldelas för produktion av förnybar el i anläggningar som tagits i drift efter den 31 december 2021. Elcertifikat ska inte heller få tilldelas för produktion av förnybar el efter utgången av 2035. Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år t.o.m. 2035. Lagens syfte ska vara att nå det med Norge gemensamma målet om 46,4 TWh ny förnybar elproduktion till 2030 inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden och att de volymrelaterade förpliktelseerna uppfylls t.o.m. 2035.

Regeringen ska få utfärda föreskrifter om ett senare stoppdatum som Sverige och Norge kan ha kommit överens om.

Vidare anser regeringen att Energimyndigheten bör få i uppdrag att följa utbyggnadstakten för produktionen av förnybar el, bl.a. med hänsyn till måluppfyllelsen och de eventuella effekterna av utbrottet av sjukdomen covid-19. Myndigheten bör också följa marknadens funktion och utreda om det finns behov av åtgärder för att marknaden ska fungera väl även efter införandet av ett stoppdatum.

Ett stoppdatum införs vid utgången av 2021 för varaktiga produktionsökningar och vissa ombyggnader

Regeringen föreslår att elcertifikat inte ska få tilldelas för en varaktig produktionsökning eller för en ombyggnad som innebär att en anläggning ska anses som ny, om produktionsökningen har genomförts eller den ombyggda anläggningen har tagits i drift efter den 31 december 2021. Vidare föreslås att regeringen ska få utfärda föreskrifter om ett senare stoppdatum som Sverige och Norge kan ha kommit överens om. En innehavare av en anläggning som är godkänd för tilldelning av elcertifikat ska anmäla en varaktig produktionsökning i anläggningen till tillsynsmyndigheten innan ökningen genomförs. Om elcertifikat felaktigt har tilldelats innehavaren för en produktionsökning som skulle ha anmälts till tillsynsmyndigheten, ska innehavaren betala en sanktionsavgift.

Komprimerad kvotkurva

Förslaget om att elcertifikatssystemet ska stängas vid utgången av 2035 innebär att den nuvarande annulleringsförpliktelsen (kvotkurvan), som sträcker sig fram t.o.m. 2045, måste komprimeras och efterfrågan på elcertifikat tidigare läggas. De volymer elcertifikat som behöver flyttas måste således fördelas på färre år.

Regeringen föreslår därför att de terawattimmar som finns angivna för 2036–2045 ska omfördelas med 9 TWh per år under 2027–2035. För 2024–2026 ska 9 TWh fördelas linjärt.

Makulering av elcertifikat när elcertifikatskonton avslutas

Regeringen föreslår att kontoföringsmyndigheten ska få avsluta ett elcertifikatskonto och utan ersättning till kontohavaren få ta bort kvarvarande elcertifikat på kontot om kontohavaren begär det eller lämnar sitt samtycke och under förutsättning att det inte finns fler än 50 elcertifikat på kontot. Vidare föreslår regeringen att myndigheten ska få avsluta ett elcertifikatskonto om kontohavaren inte motsätter sig det och vederbörande inte har använt kontot under en längre tid och om det endast finns ett fåtal certifikat kvar. I sådant fall ska kontohavaren även ha avregistrerats som kvotpliktig eller inte längre

vara innehavare av en anläggning som är godkänd för tilldelning av elcertifikat. Myndighetens beslut ska enligt förslaget få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Om en kontoföringsavgift eller avgift för registrering av överlåtelser av elcertifikat inte har betalats efter betalningsuppsmaning, ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning ska verkställighet enligt utsökningsbalken få ske.

Konsekvenser och ikraftträdandetidpunkt

Regeringen gör den sammanfattande bedömningen att det föreslagna stoppdatumet inte kommer att ha någon eller endast marginell påverkan på priset på elcertifikat. Elcertifikatspriset kommer inte heller att påverkas av förslaget om en komprimerad kvotkurva.

Omfördelningen av kostnader från de svenska elkonsumenterna till producenterna inom elcertifikatssystemet beräknas bli 130–327 miljoner kronor om systemet stängs 2035 i stället för 2045. Den administrativa besparing som en sådan tidigarelagd stängning innebär bedöms dock överstiga dessa kostnader.

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Förslag om ändringar i avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam elcertifikatsmarknad

Det gällande avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat måste ändras för att Sverige ska kunna införa ett stoppdatum och för att elcertifikatssystemet ska kunna avslutas 2035. Att införa ett stoppdatum innebär att en dag måste anges så att produktionsanläggningar som sätts i drift därefter inte ska ha rätt att tilldelas elcertifikat. I avtalet anges denna dag till den 31 december 2021, vilket gäller för både Sverige och Norge. Regeringen betonar vikten av att marknaden så tidigt som möjligt får kännedom om huruvida stoppdatumet ska flyttas fram. Det anges därför i avtalet att parterna senast vid utgången av september 2021 ska kommunicera till marknaden vilket stoppdatum som ska gälla. I avtalet fastställs även den omfördelning av kvoterna som är nödvändig med anledning av förslaget att systemet ska avslutas 2035 i stället för 2045. Parterna har också enats om hur rapporteringen enligt EU:s s.k. förnybartdirektiv ska göras för perioden efter 2020 och fram t.o.m. 2030.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) anförs det att elcertifikatssystemet snedvrider konkurrensen till förmån för förnybara energislag som sol- och vindkraft, vilka inte nödvändigtvis kan tillhandahålla effekt när efterfrågan är som störst. Vidare framhåller motionärerna att elcertifikatssystemet har medverkat till att det har uppförts produktionsanläggningar som inte kan bära sina egna kostnader. För att få till en fungerande

elmarknad anser motionärerna att den behöver saneras från konkurrensnedvridande stöd, och att elcertifikatssystemet därför ska fasas ut genom att nya investeringar i förnybar elproduktion inte längre ska tilldelas elcertifikat (yrkande 34).

Liknande argument förs fram i Sverigedemokraternas kommittémotion 2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. Motionärerna är således i grunden positivt inställda till att elcertifikatssystemet stängs ned, men de anser att den modell för nedstängningen som föreslås i propositionen blir omotiverat dyr för elkonsumenterna och att regeringens analys av förslaget konsekvenser är undermålig. Enligt motionärernas uppfattning bör därför propositionen avslås i sin helhet.

I kommittémotion 2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) vänder sig motionärerna emot regeringens förslag om att komprimera den s.k. kvotkurvan enligt det förslag som finns i propositionen om en ändrad lydelse av 4 kap. 5 b § lagen om elcertifikat. Motionärerna anser att den enda effekten av att komprimera kvotkurvan är att elcertifikatspriserna pressas uppåt. Enligt motionärernas uppfattning går detta emot den mycket viktiga principen om att ändringar som görs i systemet inte får leda till att elanvändarna tvingas subventionera lönsamma anläggningar. Sammantaget anser motionärerna att riksdagen ska avslå propositionen i den del som avser den ovan nämnda bestämmelsen i lagen om elcertifikat och i stället utforma den på det sätt som föreslås i motionens bilaga (yrkande 1).

Eftersom motionärerna förordar en annan utformning av kvotkurvan än den regeringen föreslår yrkar de även avslag på förslaget i propositionen om en ändring i avtalet med Norge (yrkande 3). De betonar att ändringsavtalet inte kan godkännas i den föreslagna lydelsen om kvotkurvan ändras.

Utskottets ställningstagande

Elektricitet är en viktig resurs som kommer att bli alltmer betydelsefull under de närmaste decennierna. När fossilbränsleanvändningen ska minskas kommer tillgången till bl.a. förnybar el att vara en viktig framgångsfaktor på vägen mot ett klimatsmart och hållbart samhälle.

Elcertifikatssystemet har under nästan två årtionden och under olika politiska majoriteter fungerat som en viktig drivkraft för den accelererande utvecklingen av förnybar elproduktion i Sverige. Systemet har bl.a. stimulerat utbyggnaden av vindkraften under det senaste decenniet. Under vindkraftsexpansionens första år lade stöden från elcertifikaten en stabil ekonomisk grund för teknikutveckling, konstruktionserfarenhet och tillvaratagande av skalfördelar som nu gör att vindkraftsboomen kan väntas fortsätta på egna ekonomiska meriter.

Det bör även påminnas om att elcertifikatssystemet är ett marknadsbaserat ekonomiskt styrmedel som är utformat på ett sådant sätt att det är den mest kostnadseffektiva produktionen som byggs först.

Oaktat den viktiga roll som elcertifikatssystemet har spelat för utbyggnaden av den förnybara elproduktionen i Sverige finns det ingen anledning för staten att vidmakthålla ett system där de uppsatta målen kommer att nås i närtid och där den snabba utvecklingen har gjort att styrmedlet numera endast har en begränsad funktion.

Med hänvisning till det anförda ställer sig utskottet bakom regeringens förslag om att avsluta elcertifikatssystemet redan 2035 och att det efter 2021 inte längre ska tilldelas några elcertifikat till nya anläggningar, varaktiga produktionsökningar eller vissa ombyggnader. Därtill tillstyrker utskottet förslaget i propositionen om nya s.k. grundtermer för beräkning av kvotplikten och förslaget till ändring i avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat. Eftersom utskottet således anser att riksdagen ska bifalla de båda förslagen i propositionen i deras helhet avstyrker utskottet de motionsyrkanden som förordar avslag på hela eller delar av propositionen. Det finns enligt utskottet inte heller något skäl för riksdagen att bifalla motionsyrkanden om att elcertifikatssystemet ska fasas ut eftersom propositionen har just det syftet.

Avslutningsvis noterar utskottet att den nuvarande lydelsen av 6 kap. 8 § inte har återgetts korrekt i regeringens förslag till ändring i lagen om elcertifikat. Felaktigheten påverkar dock inte den nya lydelse som regeringen föreslår, och det finns därför inga skäl för utskottet att vidta några åtgärder med anledning av den aktuella iakttagelsen.

Sammantaget innebär det anförda att utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna 2020/21:662 (SD), 2020/21:3721 (L) och 2020/21:3726 (SD) i de berörda delarna.

Vissa övriga frågor om elcertifikat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår vissa övriga förslag i motioner som berör elcertifikatssystemet. Utskottet hänvisar bl.a. till det som anförs i propositionen om ett s.k. tilldelningstopp och om tilldelning av elcertifikat vid negativa elpriser.

Jämför reservation 3 (SD), 4 (V) och 5 (L).

Motionerna

Under en begränsad tid kan stöd till omogen teknik vara ett bra och viktigt verktyg för att underlätta för sådan ny teknik att etablera sig på marknaden. Detta synsätt redovisas i motion 2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M). Motionären framhåller dock vikten av att ekonomiska stödssystem inte blir permanenta och att det redan från början framgår hur de ska fasas ut. Motionären konstaterar att elcertifikatssystemet har funnits under lång tid och att det riskerar att snedvrider konkurrensen, med följden att mogen teknik som kan

stå på egna ben tränger ut ny och omogen teknik. Stödsystem måste, enligt motionären, ha tydliga målparagrafer och lika tydliga exitsstrategier för att bli effektiva och trovärdiga. Ett tillkännagivande från riksdagen med den innebörden efterfrågas i motionen.

I motion 2020/21:2628 av Sten Bergheden (M) efterfrågas en översyn av elcertifikatssystemet. Nya stödsystem och nya beskattningar måste omprövas, utvärderas och eventuellt avskaffas om de inte uppfyller förväntade krav. Det är enligt motionärens uppfattning därför av vikt för samhället att det görs en grundläggande utvärdering av elcertifikatssystemet och dess kostnader för samhället och för konsumenterna (yrkande 1). En sådan utvärdering ska undersöka om elcertifikatssystemet verkligen är det mest effektiva och samhällsekonomiskt bästa sättet att uppnå miljönytta samt se över effekterna av att elcertifikatssystemet slopas helt (yrkande 2).

I kommittémotion 2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) efterfrågas en utredning av vad elcertifikatssystemet har inneburit för leveranssäkerheten i det svenska kraftsystemet (yrkande 35), detta då kapacitetsfaktorn för de anläggningar som har tillförts genom systemet väsentligt understiger den hos de större produktionsanläggningar som har fasats ut.

Elcertifikaten har haft en avgörande betydelse för att få igång utbyggnaden av förnybar elproduktion, främst bio- och vindkraft. Detta konstateras i kommittémotion 2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V). Motionärerna vill att Sverige ska vara en föregångare i omställningen till ett förnybart energisystem, och de anser att det är bra att regeringen nu tar initiativ för att avsluta systemet med elcertifikat. Samtidigt är motionärernas uppfattning att förslaget i propositionen riskerar att bli uddlöst. De förordar därför att förslaget kompletteras med ett s.k. tilldelningsstopp. Ett sådant stopp skulle innebära en säkerhet för producenterna och en möjlighet att säkra marknaden och därigenom även produktionen. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande från riksdagen om att tilldelningen av certifikat bör stoppas efter 696 miljoner utfärdade certifikat inom det svensk-norska elcertifikatssystemet.

Arman Teimouri m.fl. (L) föreslår i kommittémotion 2020/21:3721 yrkande 2 ett tillkännagivande om att elcertifikat inte ska fördelas under perioder med negativa elpriser. Motionärerna understryker att negativa priser kan bidra till att det ses som rationellt för de producenter som får certifikat att upprätthålla produktionen trots att marknaden tydligt signalerar att ytterligare produktion inte är önskvärd. Om elproduktionen fortsätter i en sådan situation kan den, enligt motionärerna, skapa problem i elnäten som i förlängningen kan leda till elavbrott.

Vissa kompletterande uppgifter

Tidigare riksdagsbehandling

Ett yrkande likalydande med det nu aktuella i motion 2020/21:662 (SD) om att utreda vad elcertifikatssystemet har inneburit för leveranssäkerheten i det svenska kraftsystemet behandlades av utskottet så sent som våren 2020 (bet.

2019/20:NU10). Även yrkandena om en översyn av elcertifikatssystemet i den nu aktuella motionen 2020/21:2628 (M) behandlades i likalydande form av utskottet i det nyssnämnda betänkandet. Utskottet avstyrkte motionerna i de aktuella delarna med motiveringen att elcertifikatssystemet är ett viktigt styrmedel för att främja produktionen av ny förnybar el. Utskottet anförde vidare att det såg den förlängning och utökning av elcertifikatssystemet som riksdagen beslutade om under 2017 som ett betydelsefullt steg för att ytterligare stimulera utbyggnaden av den förnybara elproduktionen.

Om ett tilldelningsstopp

I motion 2020/21:3717 (V) förordas att det ska införas ett stopp för tilldelning av nya elcertifikat – ett s.k. tilldelningsstopp (volymstopp). Liknande förslag har framförts av flera remissinstanser. I propositionen (s. 14 f.) avfärdar regeringen dessa förslag med följande argument:

I propositionen Nytt mål för förnybar el och kontrollstation för elcertifikatssystemet 2017 (prop. 2016/17:179 s. 34) angavs att Sverige borde införa en stoppregel som skulle bidra till balans mellan utbud och efterfrågan på elcertifikatsmarknaden. Skälet var en befarad priskollaps som kunde äventyra både nya investeringar och måluppfyllelsen.

Förutsättningarna på elcertifikatsmarknaden har därefter ändrats radikalt. De risker som låg till grund för regeringens tidigare uttalanden finns inte längre kvar. Nya investeringar har kommit till stånd i en sådan omfattning att bedömningen är att målet på 18 nya terawattimmar förnybar elproduktion till 2030 inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge kommer att nås i närtid. En annan aspekt är att elcertifikatssystemet är ett marknadsbaserat system och det är marknadsutvecklingen, dvs. den snabba utbyggnadstakten, som nu gör att priset på elcertifikaten sjunker. När systemet infördes fanns det en möjlighet för elproducenter att 2004–2008 lösa in elcertifikat hos Energimyndigheten till ett garantipris som var fastställt i lagen. Europeiska kommissionen gjorde bedömningen att garantipriset var ett statsstöd. Efter det att garantipriset togs bort 2008 har marknaden bestämt priset på elcertifikaten. Detta skulle frångås och systemet ändra karaktär om särskilda åtgärder skulle vidtas för att säkerställa en prisnivå på elcertifikaten. Elcertifikatssystemet lämpar sig alltså av flera skäl inte för stöd till en viss grupp aktörer.

[– – –]

[F]örutom i fråga om garantipriset, [har elcertifikatssystemet] varit marknadsbaserat sedan det infördes. Förslagen i denna proposition syftar till att åstadkomma en rimlig avveckling utan någon förändring av detta grundläggande villkor. Att förutsättningarna ändras beroende på hur marknaden utvecklas är en teknikrisk som varit inbyggd i systemet från början.

I sammanhanget kan det även konstateras att ett grundläggande motiv för utformningen av elcertifikatssystemet har varit dess kostnadseffektivitet och förmåga att leverera i förhållande till de politiska målen till lägsta möjliga kostnader för de elkonsumenter som betalar för elcertifikat. Ett volymstopp skulle innebära ett stort avsteg från detta genom att det finns en risk för att kostnadseffektiviteten frångås och att konsumenterna därmed skulle få högre kostnader. Att elkonsumenten får ett lägre elpris som kompenserar för elcertifikatskostnaden, eftersom målet nås cirka 10 år i förväg, är inget skäl för att ingripa i den prissättning på elcertifikat som

styrts av utvecklingen på marknaden. Energimyndigheten anger i sin rapport att de inte heller anser att en stoppmekanism ska syfta till att uppnå balans i systemet eller begränsa ett eventuellt överskott av elcertifikat. Ett volymstopp skulle även innebära en stor förändring av villkoren på den gemensamma marknaden med Norge. Den sammantagna bedömningen är därför, liksom tidigare, att ett volymstopp inte bör införas.

Elcertifikat vid negativa elpriser

Med anledning av vad som sägs i motion 2020/21:3721 (L) om att elcertifikat inte ska tilldelas el som produceras under perioder med negativa elpriser kan det finnas skäl att referera till det som regeringen anför på detta tema i propositionen (prop. 2020/21:16). Regeringen konstaterar bl.a. att flera remissinstanser lyfter denna fråga och att Energimyndigheten har haft i uppdrag att utreda om tilldelning av elcertifikat har förekommit när elpriset har varit noll eller lägre. Myndigheten har konstaterat att problemet med stödgivning vid negativa priser är att sådana priser signalerar överproduktion av el men att produktionen ändå tilldelas stöd. Samtidigt redovisar Energimyndigheten att elpriset per timme inte har varit negativt vid något tillfälle sedan 2003 (då elcertifikatssystemet infördes), att nollpriser bara har förekommit vid något enstaka tillfälle och att priser nära noll har förekommit vid flera tillfällen, men att det inte finns någon trend som pekar på att det har blivit vanligare. Vidare konstaterar myndigheten att det under vintern 2020 förekom negativa priser på spotmarknaden.

I propositionen slår regeringen fast att marknadens funktion och en eventuell påverkan på denna vid tilldelning av elcertifikat vid negativa elpriser är en viktig fråga för regeringen att följa framöver.

Elcertifikatssystemets påverkan på kraftsystemet

I motion 2020/21:662 (SD) efterfrågas en utredning av vilken påverkan elcertifikatssystemet innebär och har inneburit för leveranssäkerheten i det svenska kraftsystemet.

En utredning som berörde liknande frågor genomfördes av Svenska kraftnät 2015 på uppdrag av regeringen (Anpassning av elsystemet med en stor mängd förnybar elproduktion – En delredovisning från Svenska kraftnät). Affärsverket konstaterade bl.a. att en ökande andel icke planerbar elproduktion medför att kraftsystemets egenskaper förändras, vilket kommer att skapa stora utmaningar vid driften av kraftsystemet och för upprätthållandet av dess driftsäkerhet. Systemet blir svårare att balansera och spänningsregleringen försvåras. Mängden mekanisk svängmassa minskar, vilket gör systemet mer känsligt för störningar. I en slutrapport från december 2015 (Anpassning av elsystemet med en stor mängd förnybar elproduktion – En slutrapport från Svenska kraftnät) ägnades ett kapitel åt att redovisa tänkbara lösningar på de utmaningar som kraftsystemet står inför som en följd av tillkomsten av alltmer förnybar elproduktion.

Den parlamentariskt sammansatta utredningen Energikommissionen hade bl.a. i uppdrag att särskilt uppmärksamma frågor om den framtida elförsörjningen och effektbalansen. Energikommissionen pekade i sitt slutbetänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:2) bl.a. på de utmaningar som den framväxande förnybara elproduktionen innebär för kraftsystemet. Energi-kommissionen konstaterade bl.a. följande (s. 308):

Det pågår en snabb omställning av energisystemet, både i Sverige och i vår omvärld. Till följd av de förändringar som fortlöpande sker med avseende på bl.a. teknikutveckling, tillgång och priser på el och bränslen, nya roller och ansvar på elmarknaden m.m. är det viktigt att kontinuerligt följa elmarknadens utveckling, och att ge möjlighet till anpassning av styrmedel och andra åtgärder. Målet är att Sverige ska ha ett robust elsystem med en fortsatt hög leveranssäkerhet och en god överföringskapacitet, en låg miljöpåverkan och el till konkurrenskraftiga priser. Energikommissionen bedömer att effektsituationen i Sverige och de nordiska länderna behöver följas och analyseras noga de kommande åren.

[— —]

Sammantaget behöver utvecklingen såväl inom Sverige som internationellt fortlöpande analyseras av ansvariga myndigheter. En kontinuerlig omvärldsbevakning och strategiskt långsiktigt arbete för att främja utvecklingen av det svenska elsystemet har i det sammanhanget en särskild betydelse.

I december 2019 presenterade Svenska kraftnät en systemutvecklingsplan för perioden 2020–2029. I planen konstateras bl.a. (s. 10):

[A]tt omställningen av energisystemet fortsätter utan avgörande förändringar av inriktning. Det medför att allt mer förnybar elproduktion i form av vind- och solkraft tillförs systemet samtidigt som den förväntade avvecklingen av kärnkraft i Sverige ser ut att genomföras enligt tidigare antaganden. Följden blir att andelen planerbar produktion i kraftsystemet fortsätter att minska. Prognoserna för den framtida förbrukningen visar på en förväntat kraftig ökning genom elektrifiering av industri och transporter samt etablering av nya näringar. På ett övergripande plan innebär det att de stora utmaningar för kraftsystemet som vi lyfte fram för två år sedan i det stora hela fortsatt är de samma:

- Kraftsystemet behöver anpassas för att kunna drivas med tillräcklig teknisk stabilitet.
- Balanseringsprocessen behöver förbättras för att säkerställa frekvenshållningen.
- Elmarknaden behöver utvecklas för att ge förutsättningarna för långsiktig effektillräcklighet.
- Nätets överföringskapacitet behöver öka vilket har accentuerats allt mer de senaste åren.

Svenska kraftnäts kraftbalansrapport 2020

Svenska kraftnät tar årligen fram en särskild rapport till regeringen i vilken affärsverket bl.a. redovisar sin syn på kraftbalansen på längre sikt (Kraftbalansen på den svenska elmarknaden, rapport 2020 – En rapport till Infrastrukturdepartementet).

Den kraftbalansrapport som överlämnades till regeringen i slutet av maj 2020 visar att den svenska kraftbalansen fortsätter att försämras och att importberoendet under den s.k. topplastimmen ökar. Affärsverket konstaterar att ytterligare en kärnkraftsreaktor (Ringhals 1) stängs under 2020 samtidigt som mängden icke planerbar elproduktion genom vindkraft ökar. Systemet blir mer svårplanerat och variationerna i tillgänglig effekt därmed större. Inga antaganden har gjorts kring ökad användarflexibilitet, vilket på sikt skulle kunna minska effekttoppen under topplastimmen och därmed förbättra effektbalansen. Svenska kraftnät ser dock i likhet med i tidigare bedömningar en risk att utbyggnaden av både användarflexibilitet och planerbar elproduktion blir liten, eftersom lönsamheten för dessa bedöms vara låg även fortsättningsvis (givet mängden vindkraft som tillförs systemet kan perioder med låga elpriser bli vanligare framöver).

Utskottets ställningstagande

Tillkomsten av väderberoende elproduktion som sol- och vindkraft medför utmaningar för det svenska kraftsystemet. Elcertifikatssystemet har varit en drivkraft bakom den kraftfulla tillväxten av förnybar kraftproduktion och då inte minst vindkraft, men stödsystemets betydelse kommer att minska i takt med att den förnybara kraftproduktionen tillkommer på egna ekonomiska meriter. Oaktat elcertifikatssystemets minskande betydelse för utbyggnaden kommer utmaningarna för kraftsystemet att bestå under lång tid och även att förstärkas i takt med att kärnkraftsreaktorer avvecklas samtidigt som tempot i elektrifieringen av transportsektorn och processindustrin ökar. Detta konstaterades också av Svenska kraftnät för några år sedan när affärsverket utredde vilka anpassningar som behövs av elsystemet bl.a. som en följd av att det har tillkommit en stor mängd förnybar elproduktion. I sin systemutvecklingsplan från december 2019 underströk Svenska kraftnät att utmaningarna kvarstod, och en liknande uppfattning framfördes i den s.k. kraftbalansrapport som affärsverket presenterade i maj 2020.

Med hänvisning till detta vill utskottet hävda att det finns stor förståelse hos många aktörer för att kraftsystemet står inför en mängd utmaningar med olika ursprung. Att i det läget förorda en särskild analys av just elcertifikatssystemets betydelse för leveranssäkerheten, i linje med vad som föreslås i motion 2020/21:662 (SD), anser utskottet vara ett alldeles för snävt sätt att angripa en mycket mer sammansatt utmaning. Riksdagen bör därför avslå förslaget om ett tillkännagivande med den inriktningen. Utskottet ser inte heller några skäl att tillstyrka förslagen om en översyn av elcertifikatssystemet med den inriktning som förordas i motion 2020/21:2628 (M).

När det gäller det som sägs i motion 2020/21:2177 (M) om att stödsystem måste ha tydliga målparagrafer och lika tydliga exitstrategier för att bli effektiva och trovärdiga har utskottet i stort sett samma uppfattning som motionären. Det är viktigt att förslag om olika typer av subventioner åtföljs av tydliga överväganden om när och hur dessa ska avvecklas. Det är sällan ändamålsenligt att behålla en subvention när målen med dess införande är uppnådda, när den ger marknadsstörande effekter eller när den inte längre understöder en utveckling som är samhällsekonomiskt effektiv. Även om utskottet i huvudsak instämmer i det som sägs i motionen är bedömningen att regeringen också förutsätts dela det aktuella synsättet. Något tillkännagivande om att subventioner till elproduktion ska ha ett tydligt mål och alltid innehålla en tydlig exitstrategi i linje med vad som föreslås i motionen är, enligt utskottets uppfattning, därför inte påkallat i dagsläget. Motionen avstyrks.

Elcertifikatssystemet är ett marknadsbaserat stödsystem med kostnadseffektivitet som ett bärande inslag. Marknadsutvecklingen påverkar därför priset på elcertifikat helt i enlighet med systemets funktion. Regeringen konstaterar att förslagen i propositionen syftar till att åstadkomma en rimlig avveckling av systemet utan att förändra stödsystemets grundläggande villkor. Med detta sagt sluter utskottet upp bakom regeringens tidigare redovisade uppfattning att man inte bör införa ett särskilt volymstopp för tilldelning av elcertifikat i linje med vad vissa remissinstanser har förordat och som också föreslås i motion 2020/21:3717 (V). Ett sådant volymstopp skulle medföra en risk för att kostnadseffektiviteten frångås och att konsumenterna därmed skulle få högre kostnader. Inte heller Energimyndigheten anser att en sådan stoppmekanism skulle bidra till att uppnå balans i systemet eller begränsa ett eventuellt överskott av elcertifikat. När ett volymstopp dessutom bedöms innebära en stor förändring av villkoren på den gemensamma marknaden med Norge gör utskottet den sammantagna bedömningen att förslaget om ett volymstopp i motion 2020/21:3717 (V) kan avstyrkas.

När det gäller yrkandet i motion 2020/21:3721 (L) om att inte tilldela elcertifikat under perioder med negativt elpris hänvisar utskottet till det som regeringen anför om detta i propositionen. I likhet med regeringen konstaterar utskottet att elpriset per timme inte har varit negativt vid något tillfälle sedan 2003, att nollpriser bara har förekommit vid något enstaka tillfälle och att priser nära noll har förekommit vid flera tillfällen men att det inte finns någon trend som visar att det blivit vanligare. Under vintern 2020 förekom det negativa priser på spotmarknaden. Utskottet anser i likhet med motionärerna att elmarknadens funktion riskerar att påverkas negativt om elcertifikat fördelas vid negativa elpriser. Samtidigt konstaterar utskottet att regeringen i propositionen slår fast att marknaden funktion och eventuell påverkan vid tilldelningen av elcertifikat vid negativa elpriser är en viktig fråga att följa framöver. Denna uppfattning från regeringen gör att utskottet i dagsläget inte anser det vara påkallat att tillstyrka förslaget i motion 2020/21:3721 (L) om ett tillkännagivande till regeringen med en liknande inriktning.

Reservationer

1. Elcertifikatssystemet avslutas, punkt 1 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Eric Palmqvist (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår propositionen och ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager det för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 34,

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 och

2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) samt

avslår proposition 2020/21:16 punkterna 1 och 2 samt motion

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 1.

Ställningstagande

Energipolitiken har en nyckelroll för samhällsutvecklingen och när det gäller att möta hoten mot klimatet. Mot den bakgrunden är det centralt att energipolitiken får en sådan inriktning att den på allvar kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser. Sverige har redan en klimatsmart, utsläppsfri och trygg elförsörjning till konkurrenskraftiga priser, och detta förhållande måste i möjligaste mån vidmakthållas. Eftersom alla länder måste bidra i klimatarbetet är det emellertid av stor betydelse att Sverige inte enbart satsar på förnybar energiproduktion utan även bejakar möjligheterna att även fortsättningsvis kunna producera fossilfri och därmed klimatvänlig kärnenergi.

Vi har återkommande framfört synpunkter på den okritiska syn på förnybar elproduktion som genomsyrar mycket av den energipolitiska hållning som togförs av regeringen. Vi ser helt enkelt inte förnybar el som den allena saliggörande lösningen på klimat- och miljöproblem av allehanda slag. I stället befarar vi att den övertro som finns på förnybar energi i allmänhet och förnybar elproduktion i synnerhet leder till att småskaliga och i många fall ineffektiva lösningar väljs till höga kostnader.

Elcertifikatssystemet har bidragit till att snedvrیدا konkurrensen på elmarknaden till förmån för bl.a. sol- och vindkraft, som inte nödvändigtvis kan tillhandhålla effekt när efterfrågan är som störst. Som en konsekvens av denna hållning har vi återkommande sökt stöd i riksdagen för förslag om att avveckla såväl elcertifikatssystemet som andra ekonomiska subventioner som i olika former riktas till dylika väderberoende kraftproduktionsformer.

Med hänvisning till det anförda är vi således i grunden positiva till förslaget om att elcertifikatssystemet avvecklas i förtid. Det lagförslag som läggs fram i propositionen kommer enligt regeringens egen bedömning dock att innebära en omfördelning av kostnader från de svenska elkonsumenterna till producenterna inom elcertifikatssystemet, men dessa kostnader kompenseras av en administrativ besparing. Dessa antaganden återfinns i regeringens konsekvensanalys, en analys som har dömts ut av den statliga myndigheten Tillväxtanalys. Vi ser en betydande risk att den undermåliga konsekvensanalysen kan dölja att den valda modellen för nedstängningen av elcertifikatssystemet blir både onödigt och omotiverat dyr för elkonsumenterna. Vi anser att elcertifikatssystemet måste avvecklas under ansvarsfulla former och på ett som är kostnadseffektivt för elkonsumenterna.

Sammanfattningsvis anser vi att riksdagen bör avslå propositionen och ge regeringens till känna vad vi anført ovan om elcertifikatssystemets framtid. Därmed tillstyrks motionerna 2020/21:662 (SD) och 2020/21:3726 (SD) i de berörda delarna. Genom ett sådant beslut av riksdagen blir även förslaget i motion 2020/21:3721 (L) om att avslå delar av propositionen tillgodosett, varför även detta förslag tillstyrks.

2. Elcertifikatssystemet avslutas, punkt 1 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

1. avslår regeringens förslag till avtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring i avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat,

2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat med den ändringen att 4 kap. 5 b § ska ha den lydelse som finns i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion 2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkandena 1 och 3, bifaller delvis proposition 2020/21:16 punkt 2 och avslår proposition 2020/21:16 punkt 1 och motionerna 2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 34 och 2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD).

Ställningstagande

Hotet mot klimatet är något som måste tas på största allvar. Insatser måste göras i hela samhället och därmed även inom åtskilliga politikområden. Inom

energipolitiken handlar det bl.a. om att satsa på befintliga, effektiva och fossilfria energikällor som exempelvis förnybar elproduktion och kärnkraft samt på att utveckla morgondagens hållbara kraftproduktion genom satsningar på forskning och innovation som ligger i framkant.

Det angelägna i att komma till rätta med hoten mot klimatet får dock inte leda till att bristfälligt utredda stödsystem sjösätts eller att de som på ett eller annat sätt har tjänat ut inte skrotas eller att de avvecklas på ett oansvarsfullt sätt.

Med detta sagt kan jag konstatera att elcertifikatssystemet på många sätt har varit ett stödsystem som har fungerat förhållandevis väl för att stimulera framväxten av förnybar elproduktion. Dess marknadsbaserade karaktär och den tydliga inriktningen på kostnadseffektiviteten är positiva inslag som är värda att lyfta fram.

Nu har emellertid den tekniska utvecklingen på bl.a. vindkraftssidan gjort att förnybar el kan produceras på ett lönsamt sätt utan subventioner från elcertifikatssystemet. Följden blir att elcertifikatspriset rör sig mot noll och att systemet därmed inte längre omfördelar några pengar utan i stället främst genererar administrativa kostnader. Dess tid är helt enkelt ute och jag välkomnar därför förslaget i propositionen om att stänga systemet för nya anläggningar per den sista december 2021 och att avveckla det helt 2035.

Samtidigt är jag angelägen om att systemet avvecklas på ett sätt som inte leder till oönskade effekter. Här ser jag en uppenbar risk för att den komprimering av den s.k. kvotkurvan som regeringen föreslår kan resultera i att elcertifikatspriserna pressas uppåt och i förlängningen till att elanvändarna tvingas subventionera lönsamma anläggningar. Risken för mycket kraftiga omfördelningseffekter från framför allt hushållen till de elproducenter som hade kunnat bygga sina anläggningar lönsamt utan subventioner understryker vikten av att värna balansen mellan utbud och efterfrågan när systemet nu ska stängas tidigare än planerat. När utbudet av certifikat minskas måste också kvotplikten korrigeras.

I likhet med vad som anförs i motion 2020/21:3721 (L) motsätter jag mig därför den komprimering av kvotkurvan som regeringen föreslår genom en ändring i 4 kap 5 b § lagen om elcertifikat i vilken den s.k. grundtermen anges. Med instämmande i det som sägs i motionen anser jag att kvotplikten under perioden 2022–2035 ska ligga kvar på de nivåer som anges i den nyssnämnda bestämmelsens nuvarande lydelse. Efter 2035 ska det inte finnas någon kvotplikt. Riksdagen bör därför bifalla propositionen i denna del, men med den ändringen att nämnda bestämmelsen ska ha den lydelse som anges i bilaga 3.

Som en direkt konsekvens av att jag förordar en annan utformning av kvotkurvan saknas det förutsättningar att tillstyrka förslaget i propositionen till ändringar i avtalet mellan Sverige och Norge om en gemensam marknad för elcertifikat. Avtalet måste helt enkelt omförhandlas innan det kan tas upp för ett beslut om ett godkännande av riksdagen. Riksdagen bör därför avslå propositionen i denna del.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag således den nämnda motionen i de berörda delarna samt tillstyrker delvis propositionen. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

3. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (SD)

av Tobias Andersson (SD), Eric Palmqvist (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 35 och avslår motionerna

2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M),

2020/21:2628 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V) och

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi har redan tidigare i betänkandet redovisat vår skeptiska hållning till att elcertifikatssystemet gynnar framväxten av sådan elproduktion som äventyrar det svenska kraftsystemets funktion och att det snedvrider konkurrensen till förmån för bl.a. sol- och vindkraft som inte nödvändigtvis kan tillhandhålla effekt när efterfrågan är som störst. I likhet med vad som anförs i motion 2020/21:662 (SD) anser vi att riksdagen bör uppmana regeringen att utreda hur elcertifikatssystemet påverkar leveranssäkerheten i det svenska kraftsystemet. Vi anser att en sådan utredning är nödvändig eftersom kapacitetsfaktorn för de anläggningar som har tillförts genom systemet väsentligt understiger den för de större produktionsanläggningar som har fasats ut.

Med det anförda tillstyrker vi motion 2020/21:662 (SD) i den aktuella delen. Samtidigt avstyrker vi de övriga motionsyrkandena.

4. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V) och
avslår motionerna

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 35,

2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M),

2020/21:2628 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag står inte bakom den energiöverenskommelse som ligger till grund för den nu förda energipolitiken. Överenskommelsen har visserligen börjat knaka i fogarna sedan två partier har lämnat den, men ännu vägleds mycket av regeringens arbete av den. I stället för en bräcklig energiöverenskommelse vill jag att energipolitikens mål ska vara ett samhälle med 100 procent förnybar energiförsörjning senast 2040. Utbyggnaden av den förnybara elproduktionen är en av nycklarna för att nå det nyssnämnda målet. Genom att satsa på förnybar el kan kostnaderna för klimatförändringarna hållas nere. På så sätt tar vi gemensamt ansvar för kommande generationer.

Jag har i det föregående ställt mig bakom regeringens förslag till förändringar i elcertifikatssystemet med innebörden att detta ekonomiska styrmedel avvecklas tidigare än planerat. Det är glädjande att skälet till den förtida avvecklingen är att utbyggnaden av den förnybara elproduktionen har gått betydligt snabbare än prognostiserat, och att denna kraftproduktion i allmänhet har en sådan ekonomisk bärkraft att den inte längre behöver stöd via elcertifikatssystemet.

Även om jag accepterar förslagen i propositionen anser jag att det finns inslag i förslaget som gör att det riskerar att bli uddlöst. Elcertifikatspriset har rasat på senare tid samtidigt som elpriset är lågt. Det krävs därför snabbare och effektivare lösningar för att elcertifikatssystemet ska kunna avvecklas i balans. Därför anser jag, i likhet med vad som sägs i motion 2020/21:3717 (V), att förslaget i propositionen bör kompletteras med ett s.k. tilldelningsstopp. Ett sådant stopp hade inneburit en säkerhet för producenterna och en möjlighet att säkra marknaden och därigenom även produktionen. Tilldelningen av certifikat bör stoppas efter 696 miljoner utfärdade certifikat inom det svensk-norska elcertifikatssystemet. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen, och jag tillstyrker därför den nyssnämnda motionen. De övriga motionsyrkandena avstyrks.

5. Vissa övriga frågor om elcertifikat, punkt 2 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 2 och avslår motionerna

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 35,

2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M),

2020/21:2628 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 samt

2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V).

Ställningstagande

Utöver förslagen i motion 2020/21:3721 (L), som jag tidigare har tillstyrkt, instämmer jag även i det som sägs i samma motion om att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att elcertifikat inte ska tilldelas certifikatsberättigad produktion under perioder då elpriset är negativt. I ett marknadsbaserat stödsystem måste negativa priser kunna uppfattas som ett tecken på att produktionen bör begränsas. Prissignalens styrande effekt bör därför inte förvanskas genom att oönskad produktion får stöd. Statliga subventioner som bidrar till överproduktion av el kan dessutom leda till onödiga belastningar på elnäten och en därtill ökad risk för elavbrott. Även om jag noterar att regeringen ser det som viktigt att följa hur en tilldelning av elcertifikat vid negativa elpriser eventuellt påverkar marknadens funktion anser jag att riksdagen redan nu bör uttala att elcertifikat inte ska tilldelas under perioder med negativa elpriser. Detta synsätt överensstämmer med det som återfinns i den nyssnämnda motionen, vilken alltså tillstyrks i den aktuella delen. De övriga motionsyrkandena avstyrks.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:16 Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019:

1. Riksdagen godkänner avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.

Följdmotionerna

2020/21:3717 av Birger Lahti m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tilldelningen av certifikat bör stoppas efter 696 miljoner utfärdade certifikat inom det svensk-norska elcertifikatssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3721 av Arman Teimouri m.fl. (L):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till ny lydelse av 4 kap. 5 b § lagen (2011:1200) om elcertifikat och bifaller i denna del motionärernas lagförslag i motionens bilaga.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tilldelning av elcertifikat inte ska ske vid negativa priser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om att godkänna avtalet mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering om ändring av avtalet om en gemensam marknad för elcertifikat.

2020/21:3726 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

Riksdagen avslår proposition 2020/21:16 Elcertifikat – stoppregel och kontrollstation 2019.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:662 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fasa ut elcertifikatssystemet genom att inte tilldela ytterligare anläggningar elcertifikat och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilken påverkan elcertifikatssystemet innebär och har inneburit för leveranssäkerheten i det svenska kraftsystemet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2177 av Cecilie Tenfjord Toftby (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att subventioner till elproduktion ska ha ett tydligt mål och alltid ska innehålla en tydlig exitstrategi och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2628 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en grundläggande utvärdering av elcertifikatssystemet och dess kostnader för samhället och konsumenterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn och utvärdering av om elcertifikatssystemet verkligen är det mest effektiva och samhällsekonomiskt bästa sättet att uppnå miljönytta och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:1200) om elcertifikat

dels att 1 kap. 1 §, 2 kap. 11 §, 4 kap. 5 b och 5 f §§, 6 kap. 5 och 8 §§ och 8 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 13 § ska lyda ”Bemyndiganden”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 2 kap. 11 a och 13 a §§ och 3 kap. 15 a §, och närmast före 3 kap. 15 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.1 §¹

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el för att

1. inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge

a) år 2020 nå målet om att finansiera 15,2 terawattimmar ny förnybar elproduktion,

b) till år 2030 nå målet om att utöka elcertifikatssystemet med 18 terawattimmar nya elcertifikat, och

c) för perioden fram till 2045 uppfylla volymrelaterade förpliktelser, och

2. år 2020 nå det nationella målet om att finansiera 30 terawattimmar ny förnybar elproduktion jämfört med 2002.

Denna lag syftar till att främja produktion av förnybar el för att

inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden med Norge till 2030 nå det med Norge gemensamma målet om 46,4 terawattimmar ny förnybar elproduktion och till och med 2035 uppfylla volymrelaterade förpliktelser.

2 kap.11 §²

Elcertifikat får inte tilldelas för produktion av el efter utgången av år 2045.

Elcertifikat får inte tilldelas för produktion av förnybar el efter utgången av 2035.

För tiden dessförinnan får inte elcertifikat tilldelas för produktion av förnybar el

1. i anläggningar som tagits i drift efter den 31 december 2021,

2. enligt 8 eller 9 § om den varaktiga produktionsökningen genomförts eller den ombyggda anlägg-

¹ Senaste lydelse 2017:813.

² Senaste lydelse 2017:813.

ningen tagits i drift efter den 31 december 2021.

11 a §

Innehavaren av en anläggning som är godkänd för tilldelning av elcertifikat ska till tillsynsmyndigheten anmäla en sådan produktionsökning som avses i 11 § andra stycket 2 innan ökningen genomförs.

13 a §

Regeringen får meddela föreskrifter om att den tidpunkt som avses i 11 § andra stycket 1 och 2 i stället ska infalla en senare dag som Sverige och Norge kan ha kommit överens om.

3 kap.

Avslut av elcertifikatskonton med kvarvarande elcertifikat

15 a §

Kontoföringsmyndigheten får avsluta ett elcertifikatskonto och utan ersättning till kontohavaren ta bort kvarvarande elcertifikat på kontot om

1. kontohavaren begär det eller lämnar sitt samtycke till åtgärden och kontot inte innehåller fler än femtio certifikat, eller

2. kontohavaren

a) inte motsätter sig åtgärden,
b) inte har använt kontot under en längre tid och det endast finns ett fåtal certifikat kvar, och

c) har avregistrerats som kvotpliktig eller inte längre är innehavare av en anläggning som är godkänd för tilldelning av certifikat.

4 kap.5 b §³

Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år:

- 2018 (22,97 terawattimmar),
 - 2019 (24,64 terawattimmar),
 - 2020 (26,15 terawattimmar),
 - 2021 (23,85 terawattimmar),
 - 2022 (24,22 terawattimmar),
 - 2023 (24,62 terawattimmar),
 - 2024 (24,54 terawattimmar),
 - 2025 (24,73 terawattimmar),
 - 2026 (25,47 terawattimmar),
 - 2027 (26,69 terawattimmar),
 - 2028 (27,18 terawattimmar),
 - 2029 (27,71 terawattimmar),
 - 2030 (27,33 terawattimmar),
 - 2031 (25,87 terawattimmar),
 - 2032 (24,40 terawattimmar),
 - 2033 (22,27 terawattimmar),
 - 2034 (20,13 terawattimmar),
 - 2035 (18,73 terawattimmar),
 - 2036 (17,00 terawattimmar),
 - 2037 (16,00 terawattimmar),
 - 2038 (14,00 terawattimmar),
 - 2039 (12,00 terawattimmar),
 - 2040 (10,00 terawattimmar),
 - 2041 (08,00 terawattimmar),
 - 2042 (06,00 terawattimmar),
 - 2043 (04,00 terawattimmar),
 - 2044 (02,00 terawattimmar),
- och
- 2020 (26,15 terawattimmar),
 - 2021 (23,85 terawattimmar),
 - 2022 (24,22 terawattimmar),
 - 2023 (24,62 terawattimmar),
 - 2024 (25,54 terawattimmar),
 - 2025 (27,73 terawattimmar),
 - 2026 (30,47 terawattimmar),
 - 2027 (35,69 terawattimmar),
 - 2028 (36,18 terawattimmar),
 - 2029 (36,71 terawattimmar),
 - 2030 (36,33 terawattimmar),
 - 2031 (34,87 terawattimmar),
 - 2032 (33,40 terawattimmar),
 - 2033 (31,27 terawattimmar),
 - 2034 (29,13 terawattimmar),
- och
- 2035 (27,73 terawattimmar).
- och
- 2045 (01,00 terawattimmar).

5 f §⁴

Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år till och med år 2045. Kvoterna ska bestämmas senast året *innan* det år de ska träda i kraft.

Kvoter för beräkning av kvotplikten ska bestämmas minst vartannat år till och med 2035. Kvoterna ska bestämmas senast året *före* det år de ska träda i kraft.

6 kap.

5 §

En innehavare av en anläggning ska betala en sanktionsavgift till staten för de elcertifikat som felaktigt har tilldelats innehavaren, om tilldelningen gjorts på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter som lämnats

³ Senaste lydelse 2017:813.

⁴ Senaste lydelse 2017:813.

1. i en ansökan om godkännande enligt 2 kap. 1 §,
2. vid rapportering enligt 2 kap. 3 § andra och tredje styckena, eller
3. i en ansökan om förlängd tilldelningsperiod enligt 2 kap. 10 §.

En innehavare av en anläggning ska även betala en sanktionsavgift till staten för sådana elcertifikat som felaktigt har tilldelats innehavaren, om tilldelningen avser en produktionsökning som skulle ha anmälts till tillsynsmyndigheten enligt 2 kap. 11 a §.

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgift. Avgiften ska beräknas enligt 1 § andra stycket. Perioden för beräkning av elcertifikatspriset ska dock vara den tolv månadersperiod som föregår dagen för beslutet. Ett beslut om sanktionsavgift får inte avse elcertifikat som har tilldelats anläggningens innehavare mer än två år före tillsynsmyndighetens beslut.

8 §

Om en kvotpliktsavgift, sanktionsavgift eller förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppmaning, ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Om en avgift enligt detta kapitel inte har betalats efter betalningsuppmaning, ska avgiften lämnas för indrivning. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

8 kap.

2 §

Beslut av kontoföringsmyndigheten i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. tilldelning av elcertifikat enligt 3 kap. 2 § första och andra styckena,
2. registrering enligt 3 kap. 3–5 §§,
3. avvisning enligt 3 kap. 7 §,
4. avslag enligt 3 kap. 8 §, och
5. rättelse enligt 3 kap. 15 §.

Beslut av kontoföringsmyndigheten i följande frågor får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. tilldelning av elcertifikat enligt 3 kap. 2 § första och andra styckena,
2. registrering enligt 3 kap. 3–5 §§,
3. avvisning enligt 3 kap. 7 §,
4. avslag enligt 3 kap. 8 §,
5. rättelse enligt 3 kap. 15 §, och
6. avslut av elcertifikatskonton enligt 3 kap. 15 a §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

BILAGA 3

Reservantens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 b § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 5 b §

Grundtermen ska bestämmas genom att det antal terawattimmar som anges inom parentes för beräkningsåret divideras med den prognostiserade kvotpliktiga elanvändningen för samma år:

– 2018 (22,97 terawattimmar),	
– 2019 (24,64 terawattimmar),	
– 2020 (26,15 terawattimmar),	– 2020 (26,15 terawattimmar),
– 2021 (23,85 terawattimmar),	– 2021 (23,85 terawattimmar),
– 2022 (24,22 terawattimmar),	– 2022 (24,22 terawattimmar),
– 2023 (24,62 terawattimmar),	– 2023 (24,62 terawattimmar),
– 2024 (24,54 terawattimmar),	– 2024 (24,54 terawattimmar),
– 2025 (24,73 terawattimmar),	– 2025 (24,73 terawattimmar),
– 2026 (25,47 terawattimmar),	– 2026 (25,47 terawattimmar),
– 2027 (26,69 terawattimmar),	– 2027 (26,69 terawattimmar),
– 2028 (27,18 terawattimmar),	– 2028 (27,18 terawattimmar),
– 2029 (27,71 terawattimmar),	– 2029 (27,71 terawattimmar),
– 2030 (27,33 terawattimmar),	– 2030 (27,33 terawattimmar),
– 2031 (25,87 terawattimmar),	– 2031 (25,87 terawattimmar),
– 2032 (24,40 terawattimmar),	– 2032 (24,40 terawattimmar),
– 2033 (22,27 terawattimmar),	– 2033 (22,27 terawattimmar),
– 2034 (20,13 terawattimmar),	– 2034 (20,13 terawattimmar)
– 2035 (18,73 terawattimmar),	
– 2036 (17,00 terawattimmar),	
– 2037 (16,00 terawattimmar),	
– 2038 (14,00 terawattimmar),	
– 2039 (12,00 terawattimmar),	
– 2040 (10,00 terawattimmar),	
– 2041 (08,00 terawattimmar),	
– 2042 (06,00 terawattimmar),	
– 2043 (04,00 terawattimmar),	
– 2044 (02,00 terawattimmar),	
och	
– 2045 (01,00 terawattimmar).	– 2035 (18,73 terawattimmar).

BILAGA 4

Avtal mellan Sverige och Norge om ändring av avtal om en gemensam marknad för elcertifikat

AVTAL

MELLAN KONUNGARIKET SVERIGES REGERING OCH KONUNGARIKET NORGES REGERING

OM

ÄNDRING AV AVTAL OM EN GEMENSAM MARKNAD FÖR ELCERTIFIKAT

INGRESS

Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering ingick den 29 juni 2011 ett avtal om en gemensam marknad för elcertifikat. Avtalet ändrades genom avtal den 8 april 2015 och den 5 maj 2017. Mot bakgrund av avtalet av den 29 juni 2011, den 8 april 2015 och den 5 maj 2017 ingås detta ändringsavtal mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Norges regering, nedan kallade parterna.

Parterna

NOTERAR ATT det byggs anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor som minst når målen inom den gemensamma elcertifikatsmarknaden,

VILL GE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR Sverige att avsluta elcertifikatsmarknaden vid utgången av 2035,

TAR HÄNSYN TILL att en tidigare avslutning av marknaden än vad som fastställdes i avtalet från den 5 maj 2017 inte ska störa marknaden mer än nödvändigt och

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE:

I

Artikel 2.2, 3.2, 3.3, 4.3, 4.4, 4.5, 6.1, 6.3, 7.8, 14.4, 15.1 och 15.2 i avtalet från den 29 juni 2011, som ändrades genom avtal den 8 april 2015 och den 5 maj 2017, ska ändras enligt följande och en ny artikel, 9.5, ska föras in i avtalet och lyda som följer:

Artikel 2

Mål och förpliktelse

- 2 Konungariket Sveriges regering ska sträva efter att annullera elcertifikat motsvarande 15,2 TWh för år 2020, och Konungariket Norges regering ska sträva efter att annullera elcertifikat motsvarande 13,2 TWh för år 2020. Parterna ska sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2012 till och med den 31 december 2035 ska annulleras elcertifikat motsvarande 198 TWh hos varje part från anläggningar som blir

godkända i enlighet med artikel 4 efter avtalets ikraftträdande. I tillägg ska Konungariket Sveriges regering sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2035 ska annulleras elcertifikat motsvarande ytterligare 30 TWh. I tillägg ska Konungariket Sveriges regering sträva efter att det för perioden från och med den 1 januari 2022 till och med den 31 december 2035 ska annulleras elcertifikat motsvarande ytterligare 270 TWh.

Artikel 3

Gemensam elcertifikatsmarknad

- 2 Elcertifikat utfärdade i Sverige före ikraftträdandet av detta avtal ska kunna användas till att uppfylla kvotplikten i de båda länderna efter ikraftträdandet av detta avtal. Motsvarande gäller för anläggningar i den norska övergångsordningen som tilldelas elcertifikat efter ikraftträdandet av detta avtal. Elcertifikat för anläggningar som godkänns efter 2020 ska kunna omsättas på den gemensamma elcertifikatsmarknaden, så att de ska kunna användas för uppfyllelse av kvotplikten i de båda länderna fram till och med den 1 april 2036.
- 3 I enlighet med detta avtal ska varje part fastställa nationella bestämmelser om bland annat:
 - a) utfärdande av elcertifikat för elcertifikatsberättigad produktion som äger rum från och med avtalets ikraftträdande och till och med den 31 december 2035,
 - b) kvotplikt som uppfylls genom annullering av elcertifikat med sista annullering på fastställt annulleringsdatum under 2036.

Artikel 4

Elcertifikatsberättigade

- 3 Anläggningar måste vara godkända i det enskilda landet innan elcertifikat kan tilldelas innehavaren. Produktionsanläggningar i *Sverige och Norge* som sätts i drift efter den 31 december 2021 (*stoppdatum*) har inte rätt att tilldelas elcertifikat. *Anläggningar som sätts i drift i Sverige före stoppdatum, och som uppfyller kraven för att tilldelas elcertifikat, ska kunna godkännas fram till och med 2035. Om inte anläggningar med en normalårsproduktion på minst 46,4 TWh el har godkänts för tilldelning av elcertifikat inom det gemensamma elcertifikatssystemet före utgången av mars 2021, ska stoppdatum flyttas till den 31 december 2023 för anläggningar i Sverige. Parterna kan i rådet komma överens om ett annat stoppdatum. Normalårsproduktion för anläggningar som är godkända till och med det andra kvartalet 2020 ska i detta sammanhang vara den produktion som är redovisad i kvartalsrapporten från Statens energimyndighet och Norges vassdrags- och energidirektorat den 21 augusti 2020. Normalårsproduktion för anläggningar som godkänns i elcertifikatssystemet efter andra kvartalet 2020 ska fastställas av den kommitté som är inrättad enligt artikel 12. Kommittén ska, i fråga om dessa anläggningar, utgå ifrån den data som har anmälts till respektive myndighet av anläggningsägaren. Om en av representanterna i kommittén begär det, ska kommittén*

använda den data som låg till grund för andra kvartalsrapporten 2020 i stället för den data som har anmälts av anläggningsägaren.

- 4 Innehavare av anläggningar som producerar el baserad på förnybara energikällor, som tas i drift efter att den gemensamma elcertifikatsmarknaden startat, ska få rätt att tilldelas elcertifikat i 15 år, dock inte längre än för år 2035.
- 5 Innehavare av anläggningar som producerar el baserad på förnybara energikällor, ska få rätt att tilldelas elcertifikat i 15 år, dock inte senare än för år 2035, för den ökade produktionen i samband med upprustning och utvidgning av anläggningarna.

Artikel 6

Kvotplikt och fastställande av kvoter

- 1 Varje part bestämmer själv vilka som är kvotpliktiga och vilken elförbrukning som ska ingå vid fastställelsen av kvoterna. Kvoterna för de enskilda åren ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning fram till 2020. Annuleringsförpliktelsen för Sveriges regering som följer av artikel 2.2 tredje meningen ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning i kvoterna från 2018 fram till 2020. Annuleringsförpliktelsen för Sveriges regering som följer av artikel 2.2 fjärde meningen ska fastställas med utgångspunkt i en linjär upptrappning från och med år 2022 till och med år 2030, *med den ändringen att de 90 TWh som annars skulle ha fördelats över perioden efter 2035 ska fördelas med 1 TWh för 2024, 3 TWh för 2025, 5 TWh för 2026 och 9 TWh per år från och med 2027 till och med 2035.*
- 3 Varje part ska lagfästa kvotplikt och kvoter för att uppnå målet och förpliktelsen enligt artikel 2. Justeringar och ändringar i en parts lagstiftning om kvotplikt och kvoter som kräver lagändring, ska företrädesvis göras i samband med kontrollstationer. Varje part ska fastställa kvoter med sikte på att nå målet och förpliktelsen i artikel 2, och har rätt och skyldighet att göra nödvändiga justeringar i kvoterna fram till och med år 2035 för att uppnå detta, efter samråd med den andra parten.

Artikel 7

Registerföring och tillsyn

- 8 *Artikel 7 utgör inget hinder mot att parterna i rådet kan bli eniga om att ha ett register.*

Artikel 9

Informationsutväxling och kommunikation till elcertifikatsmarknaden

- 5 *Parterna ska senast vid utgången av september 2021 kommunicera till marknaden vilket stoppdatum som ska gälla i enlighet med i artikel 4.3.*

Artikel 14
Anmälan enligt förnybardirektivet

- 4 Rapportering om målpuffyllelse enligt framtida EU- och EES-rättsliga krav motsvarande kraven enligt förnybardirektivet, för perioden efter 2020 och fram till och med 2030, ska följa grundprincipen om att varje part får tillgodoräkna sig det som parten har finansierat. *Från den tidpunkt det har tagits i drift anläggningar med en normalårsproduktion på mer än 33,2 TWh i Sverige och på mer än 13,2 TWh i Norge sedan den 1 januari 2012 ska rapporteringen i stället följa principen om att varje part får tillgodoräkna sig elproduktionen från de anläggningar som har tagits i drift inom de områden som omfattas av partens jurisdiktion.*

Artikel 15
Upphörande och ändringar

- 1 Detta avtal upphör att gälla den 1 april 2036.
- 2 Varje part kan skriftligen anmäla till den andra parten om sin avsikt att säga upp avtalet före den 1 april 2036. En sådan anmälan ska innehålla en redogörelse för intentionen att säga upp avtalet samt följas av förhandling mellan parterna om reglering av de mellan parterna utestående förpliktelse, i syfte att nå en ömsesidigt acceptabel lösning för parterna inom kortast möjliga tid. Detta avtal upphör inte att gälla förrän parterna har nått en sådan överenskommelse.

II
Ikraftträdande

Detta avtal träder i kraft den 1 januari 2021 om båda parterna senast den 31 december 2020 har anmält till varandra genom notväxling att deras inhemska konstitutionella krav är uppfyllda.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

Utfärdat i två exemplar, på svenska och norska, vilka båda texter är lika giltiga.

För Konungariket Sveriges regering

För Konungariket Norges regering

Anders Ygeman
Oslo den 18 september 2020

Tina Bru
Oslo den 18 september 2020